

Debata „Cyfrowe formy komunikacji naukowej, a rozwój badań polonistycznych”

Integracja środowiska polonistycznego, udostępnianie wyników badań oraz wymiana informacji pomiędzy naukowcami – to niektóre z zagadnień omawianych podczas debaty, jaka 20 października br. odbyła się w Instytucie Badań Literackich PAN.

Podczas uroczystej inauguracji portalu BiuletynPolonistyczny.pl w siedzibie Instytutu Badań Literackich PAN w Warszawie odbyła się debata o nowych formach komunikacji naukowej w humanistyce, którą moderował Kierownik Centrum Humanistyki Cyfrowej IBL PAN oraz Zastępca Dyrektora IBL ds. ogólnych dr Maciej Maryl.

Dziekan Wydziału Nauk Humanistycznych UKSW oraz Przewodniczący Olimpiady Literatury i Języka Polskiego prof. Tomasz Chachulski powiedział, że obecnie badacze literatury, po zapoznaniu się z tekstem źródłowym, stan aktualnych badań najczęściej sprawdzają w internecie. „Sieć jest niesłychanie przydatna w szeroko rozumianych pracach literackich” – podkreślił. Zwrócił uwagę, że dzięki internetowi uczniowie spoza Polski od kilku lat mogą brać udział w Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego. „Przełamujemy barierę przestrzeni i dostępności tekstów literackich, przełamujemy też barierę, jaką tworzy zamknięte środowisko naukowe” – mówił prof. Chachulski. Oceniał, że takie działanie nie jest jedynie popularyzacją nauki, ale także pozwala uczestniczyć w środowisku naukowym i akademickim.

Prof. Chachulski podkreślił, że za granicą pracuje wielu badaczy, którzy z różnych powodów nie przyjeżdżają do Polski i przez to nie są znani krajowemu środowisku naukowemu. „Biuletyn Polonistyczny jest znakomitym narzędziem do poinformowania całego środowiska, że takie osoby są, pracują i co konkretnie robią” – powiedział.

Dyrektor Centrum Studiów Humanistycznych UJ oraz sekretarz Międzynarodowego Stowarzyszenia Studiów Polonistycznych dr Tomasz Bilczewski ocenił, że „Biuletyn Polonistyczny” to „potężne narzędzie integracyjne”, jakiego dotychczas w Polsce brakowało. Dodał, że w dalszej perspektywie rozwoju portalu warto pomyśleć o uruchomieniu forum, które ułatwiłoby komunikację pomiędzy badaczami z różnych krajów.

„Z mojego punktu widzenia największą wartością Biuletynu jest to, co jest z pozoru najprostsze: to jest po prostu forum wymiany informacji” – powiedział Kierownik Platformy Otwartej Nauki oraz członek Rady konsorcjum DARIAH-PL Jakub Szprot. Oceniał, że w Polsce brakuje międzyinstytucjonalnych kanałów komunikacji między humanistami. Zaznaczył, że kluczowa dla powodzenia tego przedsięwzięcia jest efektywna współpraca z wydziałami polonistyki w całym kraju. Dodał, że w przyszłości możliwe byłoby poszerzenie zakresu informacji zamieszczanych na portalu o inne, niepolonistyczne dziedziny i dyscypliny naukowe.

Dr Michał Kozak z Działu Bibliotek Cyfrowych i Platform Wiedzy Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego zwrócił uwagę, że skierowanie „Biuletynu Polonistycznego” do

badaczy zagranicznych – wyjąwszy polonistów – mogłoby się wiązać z koniecznością pozyskania dodatkowych środków związanych np. z koniecznością tłumaczenia zamieszczanych treści. Zaznaczył, że możliwości rozwoju portalu są bardzo duże, a jego sukces w dużej mierze zależy od pracy koordynatorów wydziałowych.

Redaktor Naczelna Biuletynu Polonistycznego Mariola Wilczak powiedziała, że w przyszłości na portalu pojawią się kolejne funkcjonalności, m.in. przypomnienia o zbliżających się wydarzeniach naukowych. W Biuletynie będą też zamieszczane informacje o nowościach wydawniczych i narzędziach przydatnych w pracy polonisty. „Potencjał portalu jest ogromny. Wsłuchujemy się w głosy użytkowników, chcemy kierować się ich potrzebami i cały czas rozwijać Biuletyn” – zapewniała. Zwróciła uwagę, że jednym z głównych celów portalu było zamieszczanie treści o doktoratach i pracach habilitacyjnych. Należy zastanowić się jednak nad sposobami pozyskiwania tego typu informacji i usprawnienia pracy Redaktorów-koordynatorów. W odpowiedzi prof. Marta Zielińska (IBL PAN) przypomniała, iż do tradycji „Biuletynu Polonistycznego” należy zaangażowanie do różnych prac doktorantów.

Dr Maciej Maryl podkreślił, że ważne jest, aby pracownicy poszczególnych instytucji naukowych zabiegali o to, by informacje o realizowanych przez nich projektach i konferencjach były publikowane w Biuletynie. Zwrócił uwagę, że badacze niechętnie zamieszczają swoje prace w sieci w obawie, że nie zostaną one potraktowane poważnie. Jego zdaniem opór naukowców budzi też publikowanie prac w wolnym dostępie, nawet jeśli wcześniej już były wydane.

Prof. Marek Stanisław z Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego, członek Rady Biuletynu Polonistycznego powiedział, że Biuletyn „to wspaniała platforma do tego, aby poloniści przemówili głosem (...) w sprawach łączących całe środowisko”, takimi jak np.: polityka grantowa, przemiany organizacyjne w polonistyce. Wyjaśnił, że w Biuletynie mogłyby być zamieszczane artykuły dotyczące spraw ważnych dla środowiska polonistycznego.

Zdaniem dr hab. Ewy Grzędy z Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego jednostki naukowe powinny mieć możliwość angażowania kilku koordynatorów, którzy będą zamieszczali treści w portalu. Zaproponowała też, by członkowie redakcji „Biuletynu Polonistycznego” w różnych ośrodkach naukowych organizowali spotkania wyjazdowe, które będą przybliżały portal potencjalnym odbiorcom. Dodała, że warto rozważyć organizację corocznej konferencji naukowej promowanej przez Biuletyn.

Dr Tomasz Bilczewski dodał, że w ostatniej nowelizacji Ustawy o finansowaniu nauki pojawiły się zapisy, które znaczny nacisk kładą na digitalizację, co jego zdaniem może wpisywać się w działalność Biuletynu polegającą na upowszechnianiu nauki. Powiedział, że w portalu mogłaby się znaleźć np. baza informująca o nowych przekładach literatury polskiej i nagrodach dla tłumaczy.

Prof. Ewa Głębińska (IBL PAN) zauważyła, że potrzebne jest stworzenie bazy biograficznej polonistów pracujących zarówno w kraju, jak i za granicą. Baza taka zawierałaby nazwiska naukowców, datę urodzenia, miejsce pracy, obszar badań i najważniejsze publikacje.

Na zakończenie dyskusji dr Maciej Maryl podziękował wszystkim panelistom za udział w debacie. Uczestników spotkania poprosił o zamieszczanie informacji na portalu i o promocję Biuletynu w ich środowisku naukowym – tylko w ten sposób Biuletyn ma szansę stać się narzędziem przydatnym w pracy humanistów.

Biuletyn Polonistyczny to portal kierowany do naukowców i studentów polonistyki, w którym zamieszczane są m.in. informacje o konferencjach naukowych i przygotowywanych doktoratach. Portal jest tworzony we współpracy z kilkudziesięcioma wydziałami polonistycznymi z całego kraju.